

DELFINÉK ÉS BÁLNÁK

**RITKASÁGOK
A DUISBURGI ÁLLATKERTBEN**

**HAGYMÁS NÖVÉNYEK
ÜLTETÉSE**

VIRÁGOK KÖZELRŐL

TERMÉSZETTUDOMÁNYRÓL FIATALOKNAK / 1988.IV.ÉVF.

9

SZEPTEMBER

ÁRA: 20,— Ft

Első születésnap

Egyéves születésnapját ünnepelte a közelmúltban az Országos Kisállatvédő Egyesület. Közel száz gyerek és felnőtt gyűlt össze ebből az alkalomból, akiket a természet szeretete és a családok kedvenceinek, a különböző kisállatok — kutyák, macskák, aranyhörcsögök, díszmadarak stb. — nevelése és gondozása készítetett az egyesület munkájában való részvételre. A születésnapi ünnepélyen nagy izgalom kísérte a tombolát, amelynek során a szerencsés nyertes, egy kislány rádiómagnót, a második és harmadik helyezet egy-egy könyvet és jókora játékmackót nyert.

Veszélyben a csimpánzok

Legközelebbi rokonunkat, a csimpánzt is a kipu sztu lás veszélye fenyegeti. Mind több példányukat áldozzák fel az AIDS elleni küzdelemben. Az állatok zömét a vadonból szerzik be, az anyát gyakran elpusztítják, hogy hozzáférhessenek a kölykökhöz. Sok példány múlik ki a szállítás alatt is. A laboratóriumokban pedig igazán szomorú sors vár rájuk...

Kutyabarátok, figyeltem!

A közelmúltban megjelent a Süni Könyvtár második kötete, A kutya címmel. Szerzője: Dr. Lantos Tibor. A könyv a diszállatkereskedőnél kapható.

Kipusztulóban a gepárd!

A Föld leggyorsabb emlősállatát, a rövid távon óránként 112 kilométeres sebességet is elérő karcsú gepárdot a közvetlen kipusztulás fenyegeti. Talán 3000 példánya él mindössze a szabad természetben. Egyes alfajai, mint például az ázsiai vadászgepárd, már kipusztultak. A fajt a vadászat mellett még a genetikai leromlás is veszélyezteti.

Országjárási pontverseny

December 31-ig várjuk még jelentkezésedet a Süni országjárási pontversenyére. Mint azt a májusi számunkban közöltük, meg kell írnod, le kell fotóznod vagy rajzolni, hogy merre jártál az országban, mit figyeltél meg. Igazoláslul belépőjegyet, bélyegzőlenyomatot vagy fényképet várunk. A pontozásnál azt vesszük figyelembe, hogy hány megyében jártál és összesen mennyi helyet látogattál meg.

Természetvédelmi útikalauz

Érdekes kiadvány jelent meg az újságárusok pultjain. A Természetvédelmi útikalauz jól használható rövid leírásokkal és térképekkel ismerteti Magyarország természetvédelmi bemutatóhelyeit és útvonalait.

Képeslappályázat

Még beküldheted a májusi számunkban meghirdetett képeslappályázatra készített műveidet. Emlékeztetőül: olyan színes rajzokat, festményeket várunk, amelyek a Monimpex gyerekekhez kapcsolódó termékeiről — méz, kakaó, rágógumi, csokoládé stb. — készültek. A munkák képeslap nagyságúak, vagy ilyen méretre kicsinyíthetőek legyenek!

Süninap

Állatszépségsverseny és természeti vetélkedő volt azon a karcagi Süninapon, amelyet a városi könyvtár és az úttörőelnökség rendezett.

Táboroztak olvasóink

Sikeress Sünitáborokban vettek részt olvasóink a nyári szünetben. Volt barlangász, természetmegismerő, lovas és természetvédő csoport. Tavasszal ismét rendezünk táborokat.

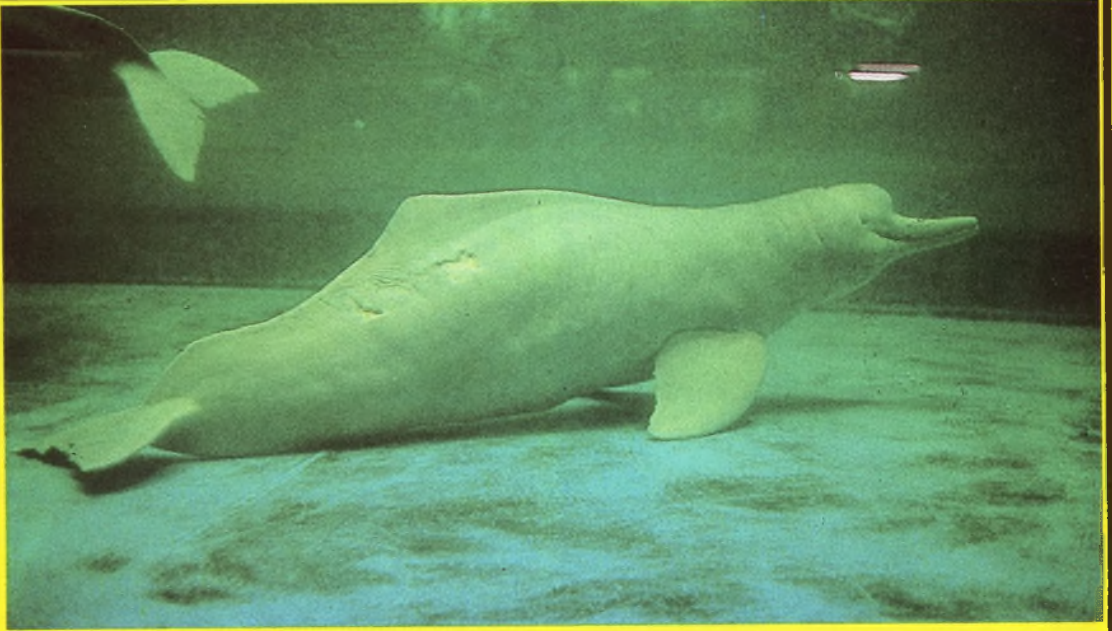
DELFINÉK ÉS BÁLNÁK – TÁVOL A TENGERTŐL

A gyermek- és felnőtt nézők csodálkozó morájától, elismerő tapsától kísérve 20 műsorszámból álló programmal „lépnek fel” a nyugatnémet Duisburg városának állatkertjében a tenger akrobatái, a delfinek. A medence vízből egyszerre ugranak három-négy méter magasságba, hogy átsuhanjanak egy lécc felett, majd egyidőben, egyetlen nagy loccsánással érjenek vissza. Hasonló ügyességgel kongatják meg a magasban függő harangokat, érintik meg orrukkal a ballonokat, ugranak át karikákon. Kosárlabda bemutatót is tartanak. Fejjel-farokkal juttatják kosárba a labdát. A mutatványok után edzőjük hallal jutalmazza teljesítményüket. Boldogok a kisgyerekek, akik delfinek vontatta csónakban tehetnek tiszteletkört a medencében. Bohóc is akad a delfinek kö-

zött. Amíg társai keményen dolgoznak, ő ki-
oson a vízből és megpróbál halat lopni a vödörből. A mester haragja elől mókás sietséggel kúszik vissza és bukik a víz alá. Uszonyára támaszkodva szíves-örömezt mutat be „kézenállást.” A többiek ezalatt orrukkal kapják el a behajított karikákat.

A Delfinárium épülete mellett, a szabadtéri medencében bálnák vonzzák a közönséget. Joggal büszke rájuk az állatkert, mert Európában csak itt sikerült „bálnáriumot” létesíteni. A fehér bálna hossza öt – hét méter, súlya a másfél tonnát, azaz az 1500 kilót is eléri! Mégis milyen elegáns mozgású, milyen könnyedén löki ki irtatlan testét a négy méter mély vízből, hogy puszt adjon az idomárnak! Bár az északi féltekén honos, jól megfér a déli tengerekből

származó, nálánál jóval kisebb (egyméteres) jakobita fajtársával, amit pingvin bálnának is becéznek, mert teste fehér, de feje, uszonyai és farka fekete. Szépségdíjas vízi emlős!
 A bemutató után a Süni munkatársai kérdéseket tettek fel az állatkert szakértőjének.
 — Honnan és hogyan szállították a vízi emlősöket Németországba?

— A delfineket a Mexikói-öbölből, a bálnákat messzi északról, a Hudson-öbölből hozták repülőgépen, különleges tartályokban.

— Hogyan biztosítják a megfelelő vizet a tengeri állatoknak?

— A medencék feltöltéséhez a városi vízhálózatból 5–800 köbméter vízre és több száz mázsa sóra van szükség. A víz hőfoka nem lehet nyolc Celsius foknál melegebb, ezért nyáron hűtjük. A víz különleges szűrőberendezésen át kerül a medencékbe.

— Miképpen tanítják be a bámulatos mutatványokat?

— Sok türelemmel. Figyelembe vesszük az állatok természetes szokásait. Tudjuk, hogy a delfinek a szabad vizekben is eljátszadoznak különböző tárgyakkal, például hordalékfadarabokkal. A rugalmas, gömbölyű gumilabda sokkal kellemesebb játékszer. Az időben és helyesen végzett gyakorlatokat az edző csemegével (heringgel, makrélával) jutalmazza, de sokszor az elismerést jelző sípszóval is beérik a tanulékony állatok. A fehér bálna gumiszalaggal bekötött szemmel is megtalálja a víz mélyén rejtőző táplálékot, tárgyat. Fülében rendkívül érzékeny berendezés van, az ezekről visszaverődő ultrahanghullámok vételére. Ennek segítségével tájékozódik és közlekedik a mélytengerekben, az éjszaka sötétjében, a korallátányok között.

KÍNAI KERT EGY NÉMET ÁLLATKERTBEN

A közelmúltban nyitották meg a duisburgi állatkertben a kínai kertet. Néhány száz négyzetméternyi területen természetesen nem lehet átfogó képet nyújtani a hatalmas, sokféle tájegységet magában foglaló, ősi kulturájú országról, mégis sikerül felidézni a kínaiak természetszeretétét és díszparkjaik hangulatát. A csipkézett fehér kerítés övezte területre boltozatos kapun át jutunk be, majd karcsú, ívelt hídon haladunk tovább a mesterséges tó felett. A sziklakert fölé a pagodák, azaz a buddhista templomok jellegzetes stílusában épített kis torony emelkedik. A fák és virágok közé belesimulnak az oszlopos, nyitott kerti házak. Ezek a kedves, ízléses építmények az igazi kínai kertekben védelmet nyújtanak az időjárás viszonyosságai ellen és nyugalmat a természet szépségeiben gyönyörködő, pihenést kereső embernek. A kis, faragott kőoszlopok is jól illeszkednek a színpompás virágok együtteséhez, tükrözve a kínaiak évezredek törekvését a természet és az emberi kéz alkotásai összhangjának megteremtésére. Megtaláljuk a Kínában honos számos szépséges virágot, többek között a magnóliát vagy liliomfát, a peóniát, az azále-

át, az orchideát, a nemesített rózsafajtákat. A kínai kert tavában aranyhalak cikáznak. A fő látványosság a bambuszmedve, Kína szinte jelképpé vált bohókás állata, amellyel a világon csak igen kevés állatkert dicsekedhet.

Ritkaságok a

Minivíziló

Bongó antilop

Ecsetfülű disznó

Az állatkertek joggal büszkék az élőhelyükön már csak ritkán előforduló, vagy kihalófélben lévő állataikra, különösen ha tenyésztésük is sikerül. A duisburgi állatkert (NSZK) 580 állatfajtaához tartozó 3400 állatot tart, köztük jónéhány ritkaságot.

A közép-afrikai trópusi erdők lakója a bongó antilop. Termetre inkább a szarvasmarhához hasonlít, mint a közismerten kecses sztyeppe-i rokonára. „Ruházata” viszont roppant elegáns. Sötétbarna szőrét világos keresztcsíkok díszítik, fején vaskos, csavart, felfelé meredő agancsot visel. A nagy kiterjedésű kifutóban a csapat szabadon csatangol. Jámbor jószágok, de olykor megriadnak. Kitörésüket vastag főtörzsekből és sövényből készült kerítés akadá-

lyozza meg, amely alkalomadtán a nőstényeknek is védelmet nyújt a bikák túl heves rohamá ellen. 1980-ban került ide az első bongó pár, azóta számos borjúval szaporodott az állomány.

A fehér orrszarvú az elefánt mellett az őskorból átörökölt leghatalmasabb emlős. Egyetlen szarvát nem a fején, hanem az orrán hordozza. Nevével ellentétben színe nem fehér, hanem szürke. Súlya a 60 mázsát is eléri, vállmagassága két méter. Az orrszarvú párt Délkelet-Afrikából tengeri úton szállították Európába. Antwerpenben daruval emelték le az elkábított állatokat a hajóról, majd speciális páncélos járművön vitték Németországba. Esténként nem könnyű beterelni őket zárt szállásuk-

duisburgi állatkertben

Óriás teknős

Tapír

Orangutan

ra. Egyébként barátságos jószágok, amit az is bizonyít, hogy kifutójukban jól megférnek a zebrával. Az orrszarvú kihalóban lévő állatfaj, állatkerti tartásuk mentőakciónak számít.

Az ecsetfülű disznó szintén az afrikai trópusi erdőkből származik. A legszínesebb emlősök egyike. Szőrméje rókavörös, pofája fekete, fülén a jellegzetes pamacs fehérszínű. Tenyészteni eddig csak a duisburgi állatkertben sikerült.

A dél-amerikai Amazonas vidék pampáinak lakója a tapír, amely a lovakkal áll rokonságban, de kedveli a vizet. Alsó ajkára hajló orráról könnyen felismerhető.

Egy madarat is mutassunk be: a fehér fejű rétisast. Valamikor az Egyesült Államok északi

felén és Kanadában nagy tömegben élt. Ma már európai rokonával együtt a teljes kihalás veszélye fenyegeti. Szigorúan védett madár. A német állatkert más állatkertekkel közösen igyekszik tenyészteni és ezzel megmenteni a rétisast.

A magyar látogató örömmel fedezi fel az ősi, urali eredetű magyar háziállatokat bemutató részleget. A valamikor igavonásra használt szürke marha, a rackajuh, a mangalica disznó, a bőbitás liba otthonra talált német földön, a magyar tájat idéző környezetben. A magyar állatkertek és a duisburgi állatkert között évek óta rendszeres a tudományos és az állatcsere kapcsolat.

POLYCORP
SZAKCSOPORT

1117 Budapest,
Budafoki út 79.
Tel.: 668-843

HUNGARY

MINDEN
MESEFIGURÁT
MEGTALÁLTOK
AZ ÜZLETEKBEN

©WALT DISNEY PRODUCTIONS

ÚJ!

Harmónia Kereskedelmi Vállalat ● Alföld Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat ● Duna Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat ● Bakony Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat ● Mátra Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat ● Mecsek Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat ● Kisalföld Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat

Megvásárolható: Budapest V., Münnich F. u. 5. sz. alatt lévő mintaboltunkban. Tel.: 377-940

TERMÉSEK

GRÁNÁTALMA

A gránátalma (*Punica granatus*) délszaki cserje, de nálunk is megterem. Sokmagvú bogyótermései, az „almák” ősszel érnek. Húsa nyersen édes vagy savanyú, de jó szörpöt, lekvárt is lehet készíteni belőle.

HÉJAKÚT

A héjakút mácsonya (*Dipsacus laciniatus*) nedves legelőkön, parlagokon él. Nevét az összenőtt szárlevelek öblében összegyűlő esővízről kapta. Termése röpítő-készülékes.

EBSZŐLŐ

Az ebszőlő (*Solanus dulcamara*) mérgező félcserje. Bókoló, bugákban álló virágai júliusban, augusztusban nyílnak. A termése bókoló, sötétpiros, tojásdad bogyó fontos gyógyszeripari alapanyag.

KECSERÁGÓ

A kecskerágó (*Enonymus*) rendszerint cserjealakban növe, sokféle elterjedt növény. Piros papsapka alakú toktermésében fekete magvak fejlődnek, amelyeket naracsszínű magköpeny borít.

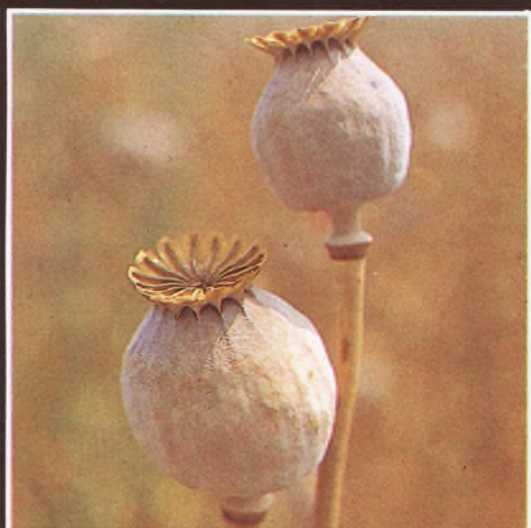
KÖKÖRC SIN

A kökőrcsin (*Pulsatilla*) elvirágzása után alakul ki az ecetszerű bojtos terméscsoport. Egyetlen virágból sok száz repítőké-szülékes résztermés fejlődik, ezeket a szél messzire sodorja.

ÉDESGYÖKÉR

Az édesgyökér (*Glycyrrhiza glabra*) a pillangósok egyik faja. Vastag gyökereiért termesztik. Rokona, a keserűgyökér hazánkban is gyakori.

MÁK

A mák (*Papaver somniferum*) az egyik legősibb kultúrnövényünk. Az ókori orvosok első érzéstelenítője, altatója volt. A mag nélküli mátkok gyógyszeripari alapanyag, az apró, sötét magvak kiváló étel-ízcsúsítók.

JAPÁN RÓZSA

A japán rózsza (*Rosa rugosa*) lilásszínű virágai májusban nyílnak, két-három centiméter átmérőjű piros termései pedig augusztusban kezdenek érni. Íze hasonlít a vadrózsza terméséhez, és ugyanúgy teát, lekvárt és bort lehet készíteni belőle.

SÓSKABORBOLYA

A sóskaborbolya (*Berberis vulgaris*) sima kérgű cserje. Májusban nyíló, erős illatú virágaiból később kétmagvú, élénkpiros bogyó alakul ki, amelyből bort és lekvárt készítenek.

LONC

A lonc (*Lonicera*) a bodzafélék egyik nemzetsége. 180 faja az északi féltekén honos. Nálunk is gyakran ültetik, mert igénytelen növény, de rózsaszín vagy fehér virágai, piros bogyói szépen díszítik a kertet.

NŐSZIROM

A nőszírom (*Iris*) több fajtája elterjedt Európában szabadon, de kertben természetesen dísnövényként is. Termése hengeres, tompa háromszögű tok, száras, lapos maggal.

TÚZTÖVIS

A tűztövis (*Pyraeantha cocci*) örökzöld, fényes levelű díszcserje. Termése nem ehető, de korallpiros bogyói sokáig és szépen díszítik a kertet.

Adamaski Sarolta felvételei

Hagymás növények ültetése

Bár még javában nyílnak a kertben és az erkélyen nevelt nyár végi virágok, de már most gondolj arra, hogy télen és koratavasszal is legyen virág a lakásban, kertben. Erre a célra legalkalmasabbak a hagymásvirágok.

Szeptember második felében, októberben kell a kertbe a hagymás növényeket kiültetni, illetve cserépbe tenni és elvermelní. A tulipán, a jácint, a nárcisz, a crocus (a sáfrány), a hóvirág, a gyöktörzsös gyöngyvirág mind alkalmas téli, télvégi hajtásra is.

A hagymák elültetésénél fontos, hogy milyen mélyen ülteted a földbbe. A jácint és nárcisz hagymáját kell a legmélyebbre ültetni, 12–15 centiméterre. A tulipánt 10 centiméterre, a hóvirág, a fürtösgyöngyike, a sáfrány hagymáját azonban elég öt centiméter mélyen eldugni a földbbe. Hideg télen lehet falomballal takarni, de kora tavasszal el kell távolítani a lombot. A téli hajtásra a virághagymákat most készítsd elő. Legkorábban a hőkezelt holland jácintot és a korai tulipánt lehet hajtítani. A jácintot 10 centiméter átmérőjű cserépbe, a tulipánt nyolcas cserépbe ültess úgy, hogy háromnegyedrészig megtöltöd jó minőségű kertifölddel és ebbe helyezed a tulipánt, a jácintot egyesével, de lehet nagyobb, laposabb tálban kettesével-hármasával is, a nárciszt, sáfrányt, hóvirágot hármasával-ötösével, majd a földből annyit szórj a hagymákra, hogy teljesen elborítsa azokat, csak a csúcsuk álljon ki. Földjüket jól öntözd be. Ha van kertetek, akkor ott áss egy 40–50 centiméter mély vermet, és annak az aljára egymás mellé állítsd a cserpeket, majd takard be földdel. Erősebb fagyok ellen falomballal fedd be. Így a fagytól védve a nagy hidegben is könnyen felszedhető. Gyöngyvirágot is hajtathatsz, de gyöktörzsét ősszel szedd fel és a vastagabb, kúposabb rügyeket válogasd ki, és csomóba kötve úgy vermeld el homokba, mint a hagymákat.

ROSKÓ GÁBOR

Crocus

Írisz

Lőrincz István felvétele

Parkrészlet

A szerző felvételei

Virágok közelről

Erdőkön, mezőkön barangolva sok olyan nővénnel találkozhatasz, amely színpompás virágával hívja fel magára a figyelmet. Az iskolában már tanultad, hogy a virág — a botanika nyelvén —, a növény szaporodását szolgáló módosult leveles hajtás. Ismered a virág felépítését, részeit is. Mégis, amikor a szabadban közelebből megvizsgálod egy-egy virágot előfordulhat, hogy nem tudod a könyvekben leírtakat alkalmazni, mert minden virág más és más, aróbb részletekben eltérő.

Mi mindent figyelhetsz meg egy-egy virágon, ha közelebből szemügyre veszed? Milyen eltérésekre kell odafigyelned ahhoz, hogy pontos virágmegfigyelést, növénymeghatározást végezz? A leggyakrabban előforduló eltérés, hogy a virágtakaró „egynemű” — ilyenkor nem tudod a csészeleveleket és a szíromleveleket megkülönböztetni egymástól, mert ezeket egyszínű lepellevelek helyettesítik, mint például a liljomféléknél és a kökőrcsinnél. A lepelveles növények közül néhány: hóvirág, sáfrány, nőszirm, tulipán, ősi kikerics, turbánliliom és szerelemvirág.

Előfordulhat, hogy a szíromlevelek (pártalevelek) részben pártacsővé nőttek össze, és ekkor a párta szíromszerű szabad vége valójában nem szírom, hanem úgynevezett pártacimpa.

A gypjas gyűszűvirág fotóján láthatod a pártacimpás szerkezetet.

Mit takarnak a szíromlevelek? Ha egy kinyílt virágot megfigyelsz, legbelül a magképzéshez szükséges termőt vagy termőket, ezek közül pedig a porzókat láthatod. Az ajakosvirágúaknál négy porzót, a keresztesvirágúaknál pedig hat porzót találhatsz. A díszpipacs például a mákfélék családjába tartozik, rá a rengeteg, szinte megszámlálhatatlan porzó a jellemző. A porzók csővé nőhetnek össze, mint a pillangósvirágúak tíz porzójánál, ahol porzócső alakult ki. Ugyancsak sok porzó jellemzi a mályvafélék családjába tartozó varjűmákat, rózsamályvát és mályvacserjét is. Ezeknél a virágoknál egy-egy portokot viselő porzóik falkában állnak, amelyben a porzószálak oszloppá nőttek össze. A porzóoszlopot figyelheted meg a rózsamályvánál és a mályvacserjénél.

A virág alakja mindig jellemző az adott családra. Sokszor egyszerű kör alakú, és ilyenkor több szimmetriatengelyre részarányos (varjűmák, mályvacserje, borvirág), máskor összetettebb, s csak egy-két sík mentén szimmetrikus (ajakosvirágúak, pillangósvirágúak).

Virága van-e a körömvirágnak? Ha pontosan, a növénytan nyelvén fogalmazzuk meg: nem. A látszólag virág ugyanis gyakran sok kis apró virágocskából áll, valójában tehát nem virág, hanem virágzat. A kis virágok kocsány nélküliek is lehetnek, mint a fészekvirágzat esetében (körömvirág, imola) vagy hosszabb kocsányon lóhatnak (borvirág).

Erdei sétáid során figyeld meg a virágokat, írd le jellemzőiket és készíts róluk rajtot is! Munkádról írd a szerkesztőségünknek!

S. Zs.

Jan Vanek és Adamaski Sarolta felvételei

Imola

Gyapjas gyűszűvirág

Őszi kikerics

DOMUS

**Bébi-bútorainkat
15%-os
árengedménnyel
értékesítjük
december 31-ig.**

Ifjú muzsikusoknak ajánljuk!
MAGYAR GYERMEKDALOK

	HAJDU M.	
7014	— Magyar gyermekdalok két gordonkára	28,—
7015	— Magyar gyermekdalok gordonkára és zongorára	30,—
	PETROVITS E.	
7373	— Magyar gyermekdalok fuvolára és zongorára	22,—
	SUGÁR R.	
6896	— Magyar gyermekdalok zongorára	30,—
6984	— Magyar gyermekdalok zongorára, négy kézre	32,—
7952	— Magyar gyermekdalok egy és két gitárra	26,—
	SZOKOLAY S.	
7254	— Magyar gyermekdalok két és három hegedűre	30,—
7768	— Magyar gyermekdalok két és három furulyára	30,—

Zeneműkiadó

1. A londoni Tower-híd 2. Indián piramis 3. A Krone-cirkusz 4. Az etтали kolostor 5. A pisai ferdetorony 6. Zenítő óra 7. A párizsi Diadalív 8. A berlini Brandenbúrgi-kapu 9. Minidomm látkepe

A VILÁG HÍRES ÉPÜLETEI

A különböző korok, földrészek, országok építészeti alkotásait és műemlékeit akkor ismerhetjük meg igazán, ha bejárjuk a világot. Ez azonban csak keveseknek áll módjában és ők sem jutnak el mindenhová. A filmek, a televízió, a fényképek és útleírások szintén bővítik földrajzi és művészettörténeti ismereteinket.

A New York-i szabadságszobor

Az ismeretterjesztés különleges módját valószínűleg meg a Düsseldorf és Essen német városok közelében létesített Minidomm elnevezésű park, ahol felépítették a világ mintegy 2000 híres épületének élethű, kicsinyített mását. Gulliver járt kelt így a törpék országában, ahogyan most mi sétálgatunk ebben a nemzetközi városkában. Itt nem sok száz vagy ezer kilométerre, hanem karnyújtásnyira fekszik egymástól a párizsi Eiffel-torony, a New York-i szabadságszobor, a londoni Tower-híd, a pisai ferde torony és a berlini olimpiai stadion. A valóságban ezek az építmények több száz négyzetméter alapterületűek és magasságuk sok emeletnyi. Itt, huszonötösrésze kicsinyített alakjukban, egyetlen tekintettel átfoghatók. A tornyok csúcsának

Városi muzikusok

megtekintéséhez még a gyerekeknek sem kell nagyon ágaskodniok. A középkori várat egy perc alatt körbejárhatjuk.

A mini világ nemcsak ezer kilométereket, de évszázadokat is áthidal. Wartburg vára, Eisenach közelében, a mai NDK területén már a XIII. században állt a zord hegyormon. Árpádházi Erzsébet is időzött itt. Tömör falai és bástyái biztos védelmet nyújtottak a lovagvár urának az ellenséges támadásokkal szemben. Az ulmi székesegyház a XV. század csúcsíves gót stílusában épült. XVIII. századi a rokokó drezdai Zwinger kastély, amelynek boltívei, óriási üvegablakai, domborművei, a kor dús díszítéseket és cirádákat kedvelő ízlését és gazdagságát dícsérik. Ma Európa egyik leghíresebb múzeuma. Ebben a században és stílusban épült a würzburgi Residenz palota, egykori püspöki székhely is. A Minidommban ezekkel a százados épületekkel jól megférnek a legmodernebb kor alkotásai. A bremenhaveni kikötő dokkjai és

Arányok

darui között miniatűr személy- és teherhajók közlekednek, futnak ki a kikötőből és térnek vissza. A nagy nemzetközi repülőtérén játékszer nagyságúra zsugorított repülőgépek gördülnek a kifutópályára. Pár méterrel odébb űrhajó rakétája áll a kilövőállvány mellett, indításra készen. A sétautak mellett játékvasutak szerelvényei zakatolnak a síneken, időnként el-eltűnnek az alagútakban.

A gyerekeket kisvasút viszi városnéző sétára, hogy az utazás után a jól felszerelt játszótéren szórakozzanak.

Búcsúzásul a sok híres épület modellje mellett meghúzódo réges-régi német tanyát nézünk meg, gazdasági udvarral, pici mezőgazdasági szerszámokkal, háziállatokkal és egy kedves brémai szobor mását, amely a Városi muzikusok nevet viseli és az „együttes” tagjait ábrázolja: számár hátán egy kutyust, annak hátán cicát, azon egy kakast.

Vajon ők a mini világváros muzikusai is?

A Föld vadállatai

Érdekességek, furcsaságok az állatok életéből, szokásairól!

Szeretnéd tudni, hogy

Mitől van mentolos illata a KOALA macinak?

Hogy kerül egymás mellé a TIGRIS és a MEDVE csontváza?

Színes fotók az állatokról eredeti környezetükben!

A Planétás Szafari sorozat kártyái Neked és a hozzád hasonló kíváncsi gyermekeknek készültek.

Szeptemberben már keresheted az első csomagot a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat boltjaiban az egész országban

A budapesti gyermekek a Hobby Könyvek boltjában vásárolhatják meg a XIII. ker., Sallai Imre u. 22/B címen.

MINDEN HÓNAPBAN ÚJ ÉLMÉNYEK VÁRNAK RÁD!

 **Művelt Nép
Könyvterjesztő
Vállalat**

Két programot közlünk az Enterprise számítógép barátainak. Az első egy olyan óra, amely amikor a BASIC-et használod, állandóan mutatja az időt, a jobb felső sarokban. Ez nem úgy működik mint egy egyszerű BASIC program.

Beütöd a gépbe a programot. Ez egy „programkészítő program”, vagyis be kell tenned a magnóba egy kazettát, amin van üres hely. Felvételre kell állítanod a magnót. Amikor elindítod a programot, az egy új programot ír ki a kazettára. Ez már nem az igazi. Ezt kell visszaolvasnod egy LOAD " " paranccsal. Ekkor már kiadható a NEW is. A TIME paranccsal állítsd be a pontos időt. Az óra egészen addig működik, amíg meg nem nyomod hátul a piros gombot. Ha elhagyod a BASIC-et (például átmész a szövegszerkesztőbe), feltétlenül nyomd meg egyszer ezt az újraindító gombot. Ezek után a gép használata alatt mindig láthatod a pontos időt, és így talán nem fogsz elkésni sehonnan.

A másik program is az órával függ össze. Ez egy ébresztőóra, amit este beállítasz, reggel felébreszt. Persze nem kell a televíziót bekapcsolva hagyni, csak a számítógépet. A használata előtt ne felejtőd el a TIME paranccsal beállítani a pontos időt.

Amikor eléri a megadott időt, jelezni kezd. Ezt bármelyik billentyű lenyomásával leállíthatod. Ha véletlenül ezután ismét elaludnál, négy perc múlva újra jelez. A programot végleg a STOP billentyűvel tudod leállítani.

PONTOS IDŐ

```

100 ! Ez a program egy oraprogramot készít
110 ! Tegyel be egy kazettát a magnóba
120 ! es kapcsold a magnót felvételre
130 ! Indítsd el a programot
140 ! Ha vege, ezt a programot kitorolhated,
150 ! amit felvétel azt pedig töltsd be
160 ! LOAD " " paranccsal
170 !
180 ! Mielott elhagyod a BASICet,
190 ! nyomd meg egyszer a gep hatan levo
200 ! piros ujraindito gombot
210 !
220 OPEN #50:"SUNI_ORA" ACCESS OUTPUT
230 READ IF MISSING 260:N
240 PRINT #50:CHR$(N);
250 GOTO 230
260 CLOSE #50:
270 DATA 0,2,108,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0
280 DATA 121,132,96,104,0,132,112,0,27,48,196,103,49,25,
201,246
290 DATA 201,122,185,88,160,17,0,1,182,178,122,143,159,
237,53,144
300 DATA 169,236,191,4,128,78,139,240,83,54,12,0,2,193,76,
216
310 DATA 32,0,11,5,51,96,88,3,197,166,178,96,184,70,236,50
320 DATA 40,0,108,186,17,189,65,224,240,120,61,155,0,192,
30,46
330 DATA 96,123,25,96,119,17,178,73,102,83,153,232,210,
116,50,157
340 DATA 14,134,81,208,128,140,105,57,152,205,6,83,144,
128,160,101
350 DATA 58,25,78,66,1,136,228,112,56,23,99,0,10,0,0,0,0
360 DATA 0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0,0

```

ÉBRESZTŐÓRA

```

100 INPUT PROMPT "Mikor akarsz kelni ? (oo:pp) ":A$
110 IF LEN(A$)<>5 THEN
120 PRINT "Nem jól adtad meg !"
130 GOTO 100
140 END IF
150 PRINT
160 PRINT "KIKAPCSOLHATOD A TEVET !!"
170 PRINT "SZEP ALMOKAT, ALUDJ JOL !!"
180 PRINT "MAJD KELTELEK"
190 IF TIME$(1:5)<>A$ THEN GOTO 190
200 PING
210 FOR N=1 TO 10
220 NEXT
230 GET A$
240 IF A$="" THEN GOTO 200
250 WAIT 240
260 GOTO 200

```

FISCHER PÉTER

VILLANÁSOK

Macska „családfa”

Mintegy 6000 évvel ezelőtt az egyiptomiak kezdték el a kaffer, más néven a núbiai macska megszelídítését, hogy a gabonarakáiraikat fenyegető egeret irtsa. A megszelídített állatot nagy becsben tartották, szentként tisztelték, elpusztulása után bebalzsamozták, koporsóba temették el, gazdája pedig gyásza jeléül leborotválta a szemöldökét. A macskagyilok büntetése halál volt, de az is az életével játszott, aki bánthatalmazni próbálta az állatokat.

A macska Egyiptomból terjedt el kelet és észak felé, a görögök-nél és a rómaiaknál is szórónyosan megjelent, majd a XI—XII. században Európában is általánosan ismertté vált. Újabb kutatások alapján feltételezhető, hogy az egyiptomiakat megelőzve, vagy legalábbis velük körülbelül azonos időben Anatóliában is megindult a macska háziasítása, ugyanis olyan, több mint 7000 éves szobrocskákra bukkantak itt, amelyek macskákkal játszó asszonyokat ábrázoltak. Napjainkban a sarköv kivételével az egész földön tenyésztik ezt a kedves, okos, különös és csodálatra méltó állatot.

LOVAS ÉVA

Adamaski Sarolta felvétele

Leopárd gekkók

A pécsi Terrárium egyik sivatagi biotópterráriumában nyolc leopárd gekkó él. Ezek a különös, gyíkzabású állatok a gekkófélék családjába tartoznak. A gekkófajok többsége a lábujjain tapadókészüléket visel. E különös szerkezet segítségével a sima falakon, sőt az üvegen is jól megkapaszkodhatnak. A leopárd gekkókon nincs ilyen készülék, de karmaik segítségével ügyesen másznak.

Állataink egyelőre 20 centiméteresek, 8—10 éves korukra nőnek 30 centiméter hosszúra. Sárgás-szürke alapszínüket sötétbarna párducfolt-szerű mintázat díszíti. Két nagy szemük az éjszakai aktivitásukra utal. Farkuk jellegzetesen kövér, zsírraktárként működik. Délnyugat-Ázsia félsivatagos területein élnek, jól alkalmazkodva a szűkös életfeltételekhez. Terráriumukat igyekeztünk igényeiknek megfelelően berendezni. Táplálékul lisztkukacot, tücsköt, sötétanyagot kapnak. Sajnos nappal többnyire lustán heverésznek, csak lámpaoltáskor elevenednek meg. Páratlanul érdekes szaporodásukról így nem sokat tudunk. A nőstények két-három tojásukat nedves homokba rejtik, amelyből két hónap múlva kelnek ki az utódok. A kis gekkók teljesen önállóak.

LIPPENSZKY GÁBOR

A szerző felvétele

Pajzsos rovarok

Ha kiránduláson egy kézi nagyítóval végignézed az utadba eső fák vagy bokrok ágait, kis szerencsével apró pajzsok tömegét láthatod rajtuk. Ki gondolná, hogy a pajzs alatt élőlény rejtőzik, ellenségei elől tökéletesen védve, hosszú szipókájával a növény nedveit szívogatva.

A pajzsottek az egész világon elterjedt rovarok. Magyarországon 115 faj ismert, mindnek nagyon érdekes az életmódja. A kagylós pajzsottek (*Diaspididae*) nőstényei például lábatlanok, egész életüket mozdulatlanul töltik. A hímek szárnyasok és lábaik is vannak, de milyen a sors, nekik viszont szájszervük nincs. Rövidke, alig egy napos életük során egyetlen céljuk a nőstény megtermékenyítése.

A tojásokat a nőstény a pajzsa alá rakja. Ahogy nő a tojások száma úgy töpörödik össze a szószerint önfeláldozó anya, mivel ő a tojásrakás végére elpusztul. A kikelt lárvák kirajzanak a pajzs alól, de nem mennek messzire, általában az anyapajzs körül telepednek, szipókájukat bemélyesztve a növény szövetébe. Több vedléssel elvesztik lábaikat, lárvabőrüket és ezekből az „építőkockákból” váladékukkal készítene pajzsot maguknak.

KOCSIS ZSUZSANNA

A szerző felvétele

Távol-keleti prémés állat

Melyik állatra gondolsz: ragadozó, külseje és életmódja alapján a mosómedvefélékre emlékeztet, rendszertanilag mégis a kutyafélék családjába tartozik? Szabad a gazda? A nyestkutya (*Nyctereutes procyonoides ussuriensis*).

Hazája a Távol-Kelet, innen telepítették a két világháború között a Kárpátaljára, ahonnan nyugat felé terjeszkedett. Hazánk állatvilágában 1980-ban jelent meg az első nyestkutya. Azóta egyre több helyen bukkan elő, többnyire a vízben gazdag területeken, erdős és mocsaras vidékeken, vagy a nádasok környékén él. Téli álmot alszik.

Bár növényi táplálékot is rendszeresen fogyaszt, alapvetően ragadozó, apróbb gerincesekre vadászik. Elpusztítja a kételtűeket és a hüllőket, valamint a földön fészkelő madarak tojásait és fiókáit is. Ezért természetvédelmi és vadgazdálkodási szempontból nem kívánatos, hogy Magyarország területén vadon elterjedjen.

Ugyan kártékony állat, prémje félnemes prém, szőröze sűrű és hosszú. Fogságban jól tartható, így lehetséges, hogy a nyestkutya hamarosan a hazai állattenyésztők körében népszerű prémésállat lesz.

SOLYMOSI ZSUZSA

A szerző felvétele

Citrom a lakásban

Ne dobd ki az összes citrommagot, próbáld meg párat elültetni belőlük! A citromfa fényzöld leveleivel, szerencsés esetben illatos virágaival, gyümölcseivel nagyon szép dísz lehet szobádnak.

A megmosott, megszártított magvakat más növény mellé is ültetheted egy nagyobb cserépbe. Addig neveld ott, míg hat levele nem lesz a növényeknek, akkorra már elég erős a gyökérzetük is. Óvatosan, a gyökök megsértése nélkül emeld ki a palántákat és tedd végleges helyükre.

A citrom nem tűri a meszes talajt, a kemény öntözővizet. Ezekből hamarosan sárgulni kezdenek a levelei. Savanyú kémhatású, rostos tözeget tartalmazó, vagy máskülönben is enyhén savanyú kémhatású földbe ültess és lágyított vízzel öntözd a fácskákat. A sikeres nevelés egyik titka a jó átteleltetés. Olyan helyiségekben tartsd a növényeket, ahol magas a páratartalom, télen sincs fűtve, csak a szomszéd szobából áramlik be némi meleg. A citrom szereti és igényli a világosságot!

Termővé válásukhoz — tévesen — nélkülözhetetlennek szokták tartani a már hozzáértést is igénylő szemzésüket vagy oltásukat. Érdeemes pedig türelemmel kivárnod, amíg maguktól termőre fordulnak. Az ezt serkentő metszés viszont hasznos.

KOMISZÁR LAJOS

A szerző felvétele

Beteg növények

Nem csak az ember, a növények is megbetegedhetnek a környezeti tényezők kedvezőtlen alakulása miatt. Az így szerzett bajokat betegségeknek nevezzük. Ha a kedvezőtlen hatás nagy területre terjed ki (mint például fagy, vegyi ártalom stb.), a megbetegedés lehet tömeges, de járványról nem beszélhetünk, hiszen ezek a betegségek egyik növényről a másira nem terjednek.

Különösen gyakran mutatkoznak élettani betegségek szobanövényeken. Miért éppen ott gyakori ilyen baj, ahol állandóan kellemesek a körülmények? Nektünk kellemesek! Dísznövényeink más-más viszonyok között érzik jól magukat aszerint, hogy trópusi erdő mocsaras sötétjében vagy napfényben fürdő hegycsúcson tenyésztett, mielőtt elkerült hozzánk. Ugyanaz a páratartalom, ugyanannyi világosság tehát az egyiknek sok, a másiknak kevés. Még bonyolultabbá teszi a kérdést, hogy egyazon növény is más feltételeket kíván csírázáshoz, mint virágzásához. Gondolj arra, hogy a nálunk őshonos, szabadon termő növények jó része hóolvadás után bújjik ki a földből és a forró nyárban érleli termését — a szobában meg egész évben 20—25 fokban hőmérsékletet igyekszünk fenntartani.

DR. TOMCSÁNYI ERNŐ

A szerző felvétele

CÁPÁK ÉS DELFINEK

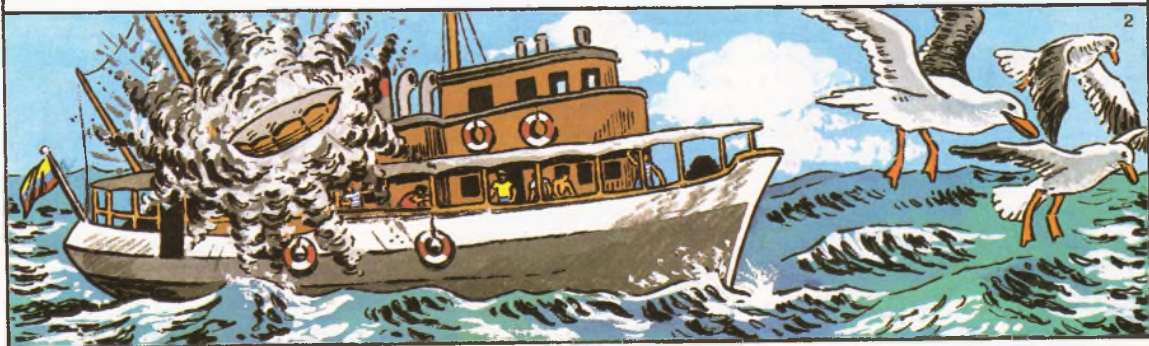
SZÖVEG ÉS RAJZ: TOPÁLOVITS PÁL

A DELFINEK ÉS AZ EMBEREK KÖLCÖNÖS VONZALMA AZ ÓKORBA NYÚLIK VISSZA...

NÉZZÉTEK! EZ JÓ JEL,
SZERENCSENK LESZ!

A SZÁMTALAN DELFIN-TÖRTÉNET KÖZÜL NEHÉZ ELDÖNTENI, HOGY MELYIK ANEKDOTA ÉS MELYIK IGAZ. VALAHOL, A KOLUMBIAI PARTOK KÖZELÉBEN...

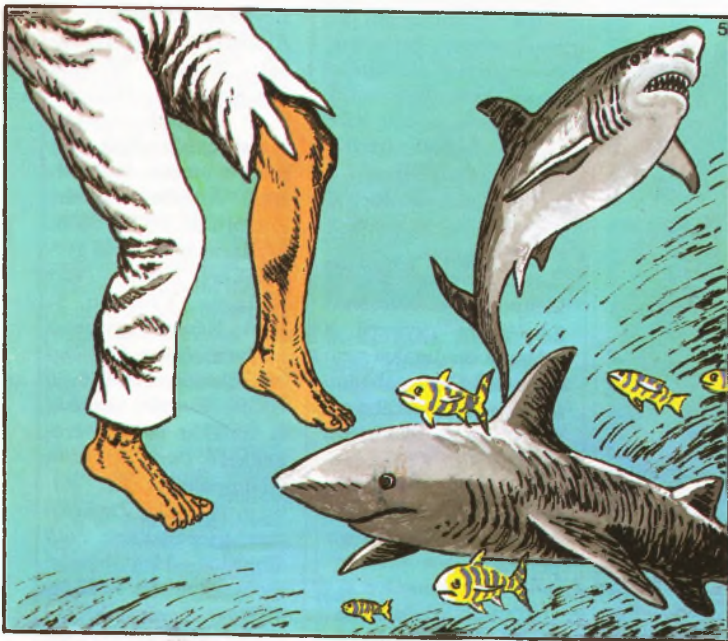
ROBBANÁS TÖRTÉNT
A HAJÓN!
SÜLLYEDÜNK!

LEADOM
AZ SOS
JELZÉST!

A MENTŐCSÓNAK IS HASZNÁLHATATLANNÁ VÁLT A
ROBBANÁSKOR, AZ EMBEREK A SZANASZÉT ÚSZ-
KÁLÓ RONCSOKBA KAPASZKODTAK...

CÁPÁK!

A VÁLSÁGOS PILLANATBAN, SZINTE
A SEMMIBŐL NAGY CSAPAT KARD-
SZÁRNYŰ DELFIN BUKKANT FEL...

...ÉS AZONNAL A CÁPÁKRA RONTOTTAK...

NÉHÁNY PERC MŰLVA EGY NÉMET HAJÓ ÉRKEZETT A HELYSZÍNRE,
DE ADDIGRA MÁR A CÁPÁK MESSZE JÁRTAK...

MEGMENEKÜLTÜNK!

A DELFINEKNEK
KÖSZÖNHETJÜK AZ ÉLETÜNKET!

— Kaptam egy krókuszt nevű növényt — írta Szabó Tímea Jászberényből. — Szeretnék többet megtudni erről a virágról. Hol tartsam? Szereti-e a nedvességet? Mit csináljak vele?

— A krókuszt vagy sáfrány a Földközi-tenger mellékén honos. Lapos hagymagumójú, 10 centiméter magas növény. Tavasszal és ősszel virágzó fajai is vannak. Egyes fajok hazánkban is élnek. A hagymákat szeptemberben kell elültetni, hat-nyolc centiméter mélyen napos, félárnyékos helyre. Hajtatásra is

szeptemberben kell elültetni a hagymákat, kis cserepekbe. Beültetés után a kertben 30 centi mélyen vermeld el, mert hajtatására csak január végén, február elején kerülhet sor. A virágzás előtt két héttel a cserepeket szedd föl és vidd hűvös helyre. Csak mérsékelten öntözd!

Az elvirágozott cserepes krókuszt vissza kell húzódtatni, azaz a vizet elvonni tőle és száraz helyen kell tartani szeptemberig, amikor ki lehet ültetni a kertbe.

— Milyen időszakonként kell cserélni az akváriumban a vizet? — kérdezi Mácskócs Mariann tompai olvasónk.

— A 30 literes, szellőztetési akváriumban ne tarts 20 halnál többet! Ezeket naponta egyszer kell etetni; annyi élelmet adj nekik, amennyit egyszerűen el tudnak fogyasztani. Ily módon elég kéthavonta a víz nedvességét lecserélni. A zavaros, bűdös víz a halak túlételésének jele.

— Van egy hullámos papagáj párom. Szabadon röpködnek a szobában. Egyszer elkezdtek enni a falat és a tapétát (bár csak a tojónak ízllett). Mit csináljak, hogy a madaraknak se legyen semmi bajuk és a tapéta is ép maradjon? — kérdezte Kurucz Tamás kerepestartcsai olvasónk. Kérdésedre egyszerű a válasz: a madarakat nem kell a szobában szabadon tartani. Ha kalitkába zárod őket, és adsz nekik egy 15×15×20 centiméteres zárt fészekodút egy marék fűrészporról az alján, van esély a szaporulatra is.

— Baj-e, ha a papagájom „szétrágcsálja” a radiókat? Már minden rádiót eldugtam, de ő előveszi még a tolltartóból is. Úgy vettem észre, hogy nem eszi meg, csak szétszedi és a rádióport otthagyja. Mit tegyek? — kérdezte Domonkos Szilvia budapesti olvasónk. Nagyon egyszerű: nem kell a madár „keze ügyében” rádiót hagynod! A kisgyerekek elől is el szokták dugni azokat a tárgyakat (kés, olló, gyógyszer stb.), amik nem nekik valók. Sokkal helyesebb lenne, ha a kalitkába úgynevezett szépiacsontot és fűrtöskölest tennél, akkor ezeket csipegetné a madár.

Levelezni szeretne: Állatszerető gyerekekkel: *Palotai Melinda* Tát-Kertváros, Hunyadi J. u. 9. 2534; *Kutyát,* macskát, hörcsögöt vagy pintyvet tartó lánnyal: *Hédi Katalin* Sárvár, Entzbruder u. 10. 9600; Madarakat kedvelő gyerekekkel: *Kálmán Péter* Budapest, Vécsey u. 6. 1193; Német vagy orosz nyelven: *Hana Krčalová* Násedlovice, 315 696 36 CSSR; *Kutyát,* macskát és halakat tartó gyerekekkel: *Daru Krisztián* Hódmezővásárhely, Rába u. 18. 6800; *Papagáj-tartó gyerekekkel:* *Tóth Tímea* Hajdúböszörmény, Hadházi u. 27/1. 4220; *Heves megyei macskabarátokkal:* *Fejes Lilla* Mátrafüred, Dévai S. u. 14. 3232; *Állatbarátokkal:* *Kovács K. Emese,* 24000 Szabadka, Rade Koncsara 9. Jugoszlávia; *Kutyabarátokkal:* *Lackó Ágnes* Budapest, Pozsonyi u. 4. 1137; *Hörcsögtartókkal:* *Illés Zsolt* Zákány-szék-tanya 3. k. 446. 6787; *Akvaristákkal:* *Farkas Róbert* Ruzsa, Paprika u. 2/5. 6786; *Állatképeket gyűjtő gyerekekkel:* *Vajdovics József* Tard, Béke u. 319. 3416; *Hatodik-hetedik lányokkal:* *Pintér Renáta* Hatvan, Damjanich u. 4. 3000; *Kagyló- és csigaház-gyűjtőkkel:* *Losonczy Livia* Nagykáta, József A. u. 29. 2760; *Nimfapapagájok iránt érdeklődő gyerekekkel:* *Kozári István* Budapest, Nagycice u. 32. 1106.

SÜNI POSTA
Bp. Pf.: 48
1363

Varga Péternek Letenyére, Folner Imrének Siófok-Balatonkilitre, Varga Ferencnek Hajdúböszörményre, Csabai Sándornak Egerbe üzenjük:

A „profi” számítógép programok, hasonlóan a könyvekhez, zeneszámokhoz jogi védelem alatt állnak. Törvény szabályozza ezeknek a másolását, terjesztését, árusítását. Ez a törvény megtiltja nekünk, hogy ilyen programot akár kazettán, akár levélben elküldjünk nektek, így sajnos nem tudunk kéréseteknek eleget tenni. Azok a programok, amelyek az újságunkban megjelennek, nem állnak ilyen védelem alatt, „amatőr” munkák. Aki Enterprise vagy Videoton computer programokhoz szeretne hozzájutni, keresse fel a Centrum Úttörő Áruházat, a Commodore, Spectrum tulajdonosok pedig a Novotrade RT-nél találják a legnagyobb választékot. Bizományi üzletekben is találhatok elvtársak játékgépeket-kazettákat.

Bakti Beáta (Baktalóránt-háza, Vasút u. 24. 4561) hatodik osztályos levelezőtársat keres, aki segítsen neki megtanulni C-4-es számítógépen a programozást.

— Milyen eltérések vannak a ZX-Spectrum és a Commodore plus/4 számítógép között? — kérdezte Fébő Norbert pécsi olvasónk.

— A Spectrum és a Commodore között nagy eltérések vannak. Ha csak a BASIC-et nézzük, akkor azért ezek viszonylag könnyen áthidalhatóak. A számolással összefüggő parancsok általában mindkét gépen hasonlóak. Eltérés csak egy-két függvénynél van. Ha tehát olyan függvényt használ az egyik program, amelyiket a másik nem ismer, akkor azt a részt át kell dolgozni. A GOTO utasításnál az a különbség, hogy a Spectrumnál lehet úgy ugrani, hogy nem kell előre megmondani a címet, például: 10 GOTO x. A nagyobb eltérések a „perifériáknál” vannak. Ez a képernyő- és magnókezelés, a billentyűzet, hang stb. Ezeket a részeket tehát alaposan át kell írni. Az eltérő felépítés az oka annak is, hogy például a Spectrum program nemcsak nem fut Commodore-on, de beolvasni sem lehet.

Váci János fevételei

Szemán Attilának Tiszakárádra, Császár Ferencnek Takácsira, Samu Nagy Istvánnak Gödöllőre, Rauch Rolandnak Ajkára, Bakti Beátának Baktalóránt-házára üzenjük:

A Digi Süni rovatban megjelenő programok egy részét mi készítjük. Ezek olyan gépekre íródnak, amelyek nálunk is vannak. A programok másik részét az olvasók küldik el nekünk. Ezért sajnos nem sok jót ígérhetünk a kevésbé elterjedt számítógépek tulajdonosainak. Ha valamelyik számítógéppel kapcsolatban levelezni szeretnétek másokkal, címeketek szívesen közreadjuk.

GALÉRIA

LAJHÁRMAKI
Szetei Viktória dunakeszi olvasónk rajza

ZSIRÁFOK
Trombitás Éva Zalaegerszegi olvasónk rajza

A TENGER ALATT
Hajdú Ildikó zalaegerszegi tanuló rajza

Melyik megyében jártunk?

A képek és a rövid szöveg segítségével találd ki, hogy ebben a hónapban melyik megyében jártunk! A megfejtéseket október 20-ig nyílt postai levelezőlapon küldd be a Süni Szerkesztőségbe (Budapest, Pf. 48. 1363)! A helyes megfejtést beküldők között három könyvet sorsolunk ki.

1. A megyeszékhely vízügyi múzeuma.
2. Ezt az állatkeretet egy gyár alapította.

3. Az arborétumban jó néhány faritkaság látható.

4. A tájegység múzeuma.

Áprilisi rejtvényünk megfejtése: Bács-Kiskun megye. Könyvet nyert: Varjasi Zsuzsa Tyukod, Lenin u. 53. 4762; Balogh Zsuzsa Budapest, Üllői út 91/a. 1091; Helfrich Sarolta Harta, Dózsa Gy. u. 75. 6326.

Lendér Lúvia felvételei

Nyertesek

A Magyar Villamosművek Tröszt áprilisi rejtvényének megfejtése: Villanyoszlopra mászni tilos! Számítógép-kazettát nyert: Kertész Éva Bélapatfalva, József A. u. 10. 3346.

Könyvet nyert: Szabó Judit Budapest, Határ u. 18. 1161; Hegyi Bernadett Szőlősgyőrök, Köztársaság u. 70. 8692; Simon Csaba Tápiószecső, Fürst S. u. 12. 2251.

Gratulálunk a nyerteseknek!

Először állapítsátok meg -ha kell könyv segítségével-, hogy milyen növényeket mutatunk be rejtve nyünkben. Ha ez sikerül, akkor csak a virágokat kell párosítani a termésekkel. A megfejtéseket október 20-ig várjuk nyílt postai levelezőlapon. Öt budapesti vidámparki utalványt sorsolunk ki.

A címdoldalon: Mini víziló Udvari Gábor felvétele

A hátoldalon: Humboldt pingvinek Barka Gábor felvétele

Poszterünk egy Sünitáborban készült, Pármiczky József felvétele

E számunk NSZK-hoz kapcsolódó cikkeit Lipinszky Károly írta, a fotókat Udvari Gábor készítette

SÜNI az OKK Dokumentációs Központ és Könyvtár, a TIT Budapesti Szervezete és a Göncöl Társaság folyóirata. Felelős szerkesztő: Udvari Gábor. Szerkesztőség: Budapest XIV., Angol u. 22. (Postacím: Budapest, Pf.: 48. 1363. Titkársági telefon: 633-081 vagy 633-406/231 mellék, Bársony Katalin olvasószerkesztő: 233 mellék, Solymosi Zsuzsa újságíró munkatárs: 283 mellék.) Kiadja az Idegenforgalmi Propaganda és Kiadó Vállalat, az Idegenforgalmi Világszervezet – WTO – társult tagja. Felelős kiadó: Teszár József vezérigazgató. Készítette: a Somogy Megyei Nyomdaipari Vállalat. Felelős vezető: Mike Ferenc igazgató. ISSN 0237-1154. Engedélyszám. III (IFJ) 41/1986. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalban, a hírlapkézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlap Előfizetési és Lapellátási Irodában (HELIR Budapest XIII., Lehel u. 10/a. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj fél évre 120 forint, egy évre 240 forint.

KÖVETKEZŐ SZÁMUNKBAN:

JÉG- ÉS CSEPPKÓBARLANG

ÁLLATKERTEK ITTHON

BÉKAKÖRKÉP

